

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

3. Secundum Argumentum ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

intrinseca videnti, & extrinseca obiecto, & actio est intrinseca passio, vel termino, & extrinseca agenti, hoc tamen evenit respectu diversorum, non tamen respectu eorum, quae sunt eiusdem rationis, nam passum, & agens sunt diversarum rationum, & potentia, & obiectum; unde visio, & actio respectu horum potest esse intrinseca, & respectu illorum extrinseca; contra vero, quia hoc, & illud agens sunt eodem modo agentia, actio enim non potest esse intrinseca, respectu unius agentis, & extrinseca respectu alterius agentis, quia haec potentia visiva, & illa sunt eiusdem rationis respectu unius, visio non potest esse denominatio extrinseca, & respectu alterius extrinseca; sed pater respectu secundi filij est eodem modo pater, ac respectu primi: ergo paternitas non potest esse denominatio extrinseca respectu huius, & intrinseca respectu alterius.

17. Ultimo confirmatur, posito novotermine, v.g. novo filio datur nova relatio: ergo multiplicatis numero terminis, multiplicatur numero relationes. Antecedens sic probatur, posito novo filio respectu Petri, Petrus est pater illius de novo, sed non potest Petrus de novo esse pater illius, quin in Petro deus nova paternitas ad illum novum filium: ergo posito novo filio, datur nova paternitas in Petro. Maior est evidens, quia Petrus non erat ante generationem illius filij pater eius, cum ille filius tantum esset possibilis, vel futurus, minime actualis tunc, cum per generationem accipiat esse actuale, quod necessario requirit, omnis relatio actualis, tam filiationis (quia modus actualis non resultat, nisi in subiecto actuali,) quam paternitatis: tum quia est simul natura cum filiatione, & sic simul in eodem instanti resultant, quod adeo verum est, ut una nullo modo possit esse, aut resultare prius, quam alia; tum etiam, quia nullus dicitur actu pater possibilis, aut futuri filij, sed solum actualis, alias ut supra dixi Christus Dominus esset actu pater naturalis multorum hominum, quos potuit generare, & Beata Virgo mater naturalis multorum filiorum, & non solus Christi, unde Christus non erit vnicus filius naturalis Beatae Virginis, quod est contra fidem.

Et post generationem illius est pater, cum ille sit genitus a Petro formaliter, unde, & filius Petri, cum statim ac genitus sit aliquis resultet in ipso filiatione, filius autem non potest esse de novo talis sine patre de novo: ergo tunc est Petrus pater illius filij, quem de novo genuit, sed antea generationem non erat actu pater: ergo Petrus post illam generationem est de novo pater illius de novo geniti, quia esse de novo album, calidum, frigidumve, est nunc esse, quod antea tale non erat: sed Petrus nunc est pater huius nunc geniti, & antea non erat pater illius: ergo Petrus de novo est pater ipsius de novo geniti.

Minor praecipua sic probatur, quia impossibile est vt deus effectus formalis de novo, & quod non deus de novo forma: sed pater est effectus formalis relationis paternitatis: ergo si de novo est pater, de novo erit paternitas in illo, quae est forma illius. Maior sic probatur, nam impossibile est quod sit de novo homo sine humanitate de novo, & album de novo sine albedine de novo, imo Verbum Divinum non potest esse humanatum de novo sine humanitate de novo, & unitum de novo humanitati hypostatice, sine hypostatice unione de novo, & Deus nunquam fuit de novo Deus, quia nunquam habuit Divinitatem de novo.

R.P. Ideph. de Penafiel Theol. Schol. Tom.I.

vo, nam haec propositio nunquam fuit verificata nunc, hoc ens habet divinitatem, quam antea non habuerat, & ideo etiam haec propositio, nunquam potuit habere veritatem; Hoc ens est Deus nunc, cum antea non fuerat Deus, nam semper fuit Deus, quia semper habuit Divinitatem, nam a concreto ad abstractum, optima est consequentia, abstractum est constitutum essentialiter concretum, & ratio evidens a priori est, quia effectus formalis nihil aliud est, quam materia, forma, & unio, id est materia habens formam, & forma informans materiam: sed impossibile est vt idem sit de novo, & non sit; ergo impossibile est vt sit effectus formalis de novo, & non sit de novo forma. Patet haec consequentia, quia esse de novo effectus formalis, est constitui de novo concretum a forma essentialiter constitutiva illius: sed non potest constitui forma concretum de novo, nisi de novo uniat forma materia; nam forma non constituit, nisi exhibitionem suae propriae entitatis in subiectum; unde si de novo constituit, de novo exhibet suum esse materiae, unde de novo est per informationem: ergo si de novo habet esse concretum, seu effectus formalis, necessario de novo est forma: atqui per te licet de novo sit effectus formalis non est forma de novo: ergo necessario sequitur quod sit de novo forma, & non sit de novo respectu eiusdem subiecti: atqui hoc est contra evidens axioma omnium maximum, impossibile est idem simul esse, & non esse: ergo ne hoc absurdum sequatur, dic necessario, quod si de novo est effectus formalis, de novo esse a forma: atqui multiplicato secundo filio, vt termino de novo est pater illius: ergo de novo est forma, & multiplicatur paternitas, quae constituit patrem, unde multiplicatis terminis, necessario debet multiplicari relatio.

SVBSECTO III.

Secundum argumentum ponitur.

18. Secundo probatur principaliter, quia si multiplicatis terminis, non multiplicarentur relationes (v.g. in patre qui genuit primum filium, secundo genito, non multiplicaretur paternitas: sed vt vos dicitis prima paternitas sine aliqua additione referretur ad secundum posito solum secundo filio:) ergo antequam generet secundum filium genito primo, talis homo generans primum est potens ex vi paternitatis quam habet, vt quando ponatur secundus filius, sine aliqua additione possit per illam ipsam paternitatem respicere secundum filium, quare ipsa paternitas erit formaliter potentialitas aut potentia ad respiciendum secundum filium quando ponatur, sicut v.g. quia anima rationalis ex vi intellectus quem habet, est potens vt possit intelligere obiectum, & ex vi voluntatis est potens amare, intellectus, & voluntas sunt necessario potentiae, & potentialitates ad amandum, & intelligendum: sed relatio paternitatis, nec est potentia, nec habet ullam potentialitatem ad respiciendum: ergo ex vi talis paternitatis, antequam deus secundus filius, non est potens pater respicere illum: ergo quando ad datur secundus filius, non respicit pater ex vi illius secundum filium, sed necessario ponenda est alia relatio, ex vi cuius formaliter respiciat illum filium. Haec consequentia est evidens, nam cum

FFFFF 2 negatur

negatur potentia alicuius actus, negatur actus ille, qui sequitur ex vi illius potentie, sed primæ paternitati negatur potentia, & potentialitas ad respiciendum secundum filium: ergo negatur illi actui respicere secundum filium, quod respicere est actus illius potentie. Maior est evidens, quia negatur intellectui creato, destituto lumine gloriæ potentia ad clare videndum Deum, necessario debet negari actus videndi clare ipsum, & quia voluntati negatur potentia ad intelligendum, ipsi voluntati negatur actus tali potentie debitus, scilicet actu intelligere: ergo si talis actus non oritur ab illa prima paternitate, necessatio debet dari alia formalitas ex vi cuius respiciatur secundus filius, & detur talis actus respiciendi, sicut ad actu respicere primum filium prima datur paternitas distincta à fundamento, quia ex vi solius entitatis fundamenti non potest dari actus respiciendi terminum.

Illā minor sic probatur, primo, quia paternitas est modus, ut de se patet, & postea probabitur, imo eam defendunt Rubens, & multi ex Thomistis, sed modus non est potentia, nec ullam habet paternitatem, ut latissime demonstravi in metaphysica, disput. 1. quest. ult. *Verum scientia sit simplex qualitas*, contra Patrem Vasquez, conclusionem secundā vide ibi, satis abunde probatum: ergo relatio, quæ modus est, non est potentia nec habet aliquam potentialitatem, ut est videre in unione, in vbi, & in actione, &c.

19. Secundo probatur, & suppono esse rem: sed in sententia ipsorum Thomistarum, ut asserit Sanchez in sua Logica, lib. 5. 4. *prædicamento, quest. 33. conclus. 3.* relatio actu existens non constituit aptum referri, sed actu referens, quod etiam asserunt Capreolus, Sotus, Bañez, & alij: ergo prima paternitas solum potest constituere actu referens, & minime in potentia referens, vel potens referre, sed solum in ordine ad primum filium potest constituere prima paternitas generantem actu respicientem, nam in ordine ad secundum, quia actu non est genitus secundus, non potest actu respicientem illam constituere, non enim actu paternitate respicitur, quod actu filius non est, ut est id quod non est actu genitum, sed ex alio capite in ordine ad secundum filium non potest constituere potens respicere, nec in potentia, ut referatur, quia totus effectus formalis relationis actu existentis, solum est actu referre, & constituere actu relatum, & actu respiciens: ergo in ordine ad secundum prima paternitas non refert, cum licet ipsa existat, antequam existat secundus filius non sit potentia ad secundum respiciendum: ergo quando ipse secundus terminus existit actu, ipsa non est respiciens actu, quia cui negatur potentia ad aliquod exercitium, si talis entitas præexistat ante exercitium etiam debet negari actus, unde actu non respiceret dato novo termino: ergo alia est ponenda ratio formalis, ex vi cuius respiciatur secundus terminus.

Tertio idem intentum sic probatur, essentia relationis ita in actuali terminatione, & respicientia consistit, ut minime circa hoc aliquid potentialitatis habeat cum sit essentialiter non potentia ad referendum, sed essentialiter respectus non ordinabilitas, sed ordo, non referibilitas, sed ratio formalis referendi, & sic ipsum respicere non est separabile ab ipsa relatione, nam si separaretur aliquando ab aliquo exercitio, posset ab omni exercitio actuali respiciendi separari, cum non sit

maior ratio unius, quam alterius: unde posset dari pater sine vilo filio, & sine actu respicere filium, & sic relatio prædicamentalis non peteret essentialiter coexistentiam termini, nec vere diceretur totum suum esse habere in respectu ad aliud: atqui consistit tota adæquata ratio relationis in actuali ordinatione, relatione, & ordine, ut patet ex eius definitione, & nihil potest existere sine tota adæquata eius essentiali ratione, alias homo sine humanitate, & sine sua definitione posset esse, quod est absurdum: sed tota adæquata ratio formalis primæ paternitatis, existente primo termino, est actualis terminatio: ergo adæquate est solum circa illum terminum, & si est etiam circa secundum, separabitur à sua actuali terminatione circa secundum, unde poterit etiam à prima, & sic ab adæquata terminatione, sicut quia animal rationalis potest separari in aliquo subiecto, v.g. in ossibus ab aliquo effectu scilicet à reddendo rationalia illa, & sensibilia potest ab omni effectu formali separari, ut est separata modo anima Divi Petri ab omni effectu formali: ergo similiter, si prima paternitas actu non respicit secundum filium, nec ad illum terminatur, & producta, seu genito illo terminatur ad illum: ergo talis paternitas separatur ab illa terminatione, quam potest facere: ergo potest ab omni sicut quia intellectus potest separari à perceptione hac obiecti, & à terminatione illa potest ab omni, sed terminatio ad terminum est essentialis adæquate relationi: ergo non potest separari ab illa: ergo solum potest exercere illam quam actu habet: ergo si de novo incipit alia, non est ex vi huius, sed ex vi alterius relationis, tunc sic posito novo termino datur terminatio ad illum ex parte generantis, cum sit etiam pater huius secundi: sed non est terminatio, quæ antea erat ex vi primæ relationis, cum prima relatio exercebat suam totam adæquatam terminationem ante adventum huius filij: tunc enim, quia habebat suam adæquatam essentiam, quæ in actuali exercitio consistebat totam adæquate exercebat circa primum filium: ergo circa secundum non potest exercere, quia nihil extra suam adæquatam rationem potest transire, nec progredi, & ideo oculus non potest audire, nec auris videre: ergo ex vi alterius relationis fit hæc terminatio, imo relatio alia est hæc terminatio, quia relatio paternitatis nihil aliud est, nisi terminatio generis ad genitum.

Viget primo, quia vel paternitas circa primum filium est potentia ad respiciendum, vel actualis referentia: si est potentia: ergo non est relatio prædicamentalis, nec pertinebit ad prædicamentum relationis, sed potius erit qualitas speciei primæ, quæ potentia dicitur pertinebitque ad qualitatē prædicamentum, imo poterit esse paternitas sine vilo filio, ut potentia intellectus esse potest sine actuali obiecto, & sine omni actuali intellectione; item ad paternitatem dabitur alia actualis respicientia, quæ essentialiter sit actualis terminatio ad actualem terminum, quæ potius erit relatio prædicamentalis, quæ ex vi suæ definitionis non est referibilitas, sed relatio, & ut ita loquar referentia non est terminabilitas, sed terminatio non est ordinabilitas, sed ordinatio, non est respiciibilitas, sed respectus ipse, & ratio formalis respiciendi, unde paternitas illa erit, & non erit paternitas; erit paternitas, quia supponitur erit paternitas, & potentiam, & concepitur illa omnia absurda: ergo ne tot inconvenientia

mentia sequantur, dicendum est paternitatem non esse potentiam ad primum filium, sed essentialiter actualem relationem, seu respectum, & actualem rationem referendi: sed quod respectu vnus non est potentia, sed actualis ratio non potest esse respectu alterius actualis terminatio, propter maximam distantiam inter has duas formalitates, quæ nunquam coeunt in vnâ entitatem creatam, unde si respectu vnus est potentia respectu omnium debet esse potentia, & si respectu vnus est actualis tendentia & terminatio, respectu omnium debet esse talis, & minime respectu vnus actualis terminatio, & respicientia, & respectu alterius potentia ut respiciat: quod exemplis clarissimis demonstratur, quia intellectus Angeli est potentia respectu alienorū obiectorum, respectu sui non est actualis intellectio, sed est etiam potentia, imo respectu omnium obiectorum est talis, & quia actualis intellectio est actualis tendentia, & terminatio in obiectum, non est potentia respectu aliorum, & quia respectu vnus termini non est potentia vnio, sed potius actuale vnire, etiam est talis respectu omnium, & quia actio est actualitas respectu vnus termini, non potest esse potentialitas respectu aliorum: sed paternitas non est potentia respectu primi filij, sed actualis respicientia: ergo respectu secundi non potest esse potentia ad respiciendum dum præexistit ante illum: ergo quando actus est secundus filius non respicit illum, quia cni præexistenti negatur potentia, negatur etiâ actus: sed paternitas dum erat in generante primum filium non erat potentia ad respiciendum secundum: ergo non poterat respicere, sicut quia equus non potest ratiocinari non ratiocinatur actu, & quia pater æternus non potest generare alterum Verbum, actu non generat aliud secundum Verbum Divinum: ergo quando respicitur secundus filius est ex vi secundæ paternitatis distinctæ à primâ.

Confirmatur secundo, quia paternitas constituit patrem in genere causæ formalis: ergo constituit dando se totam: ergo in illa exhibitione exhauritur tota capacitas, & non ei reservatur aliquid postea tribuendum, quia in hoc distinguitur causa formalis à causa efficienti, quod causa efficiens non tribuit, nec operatur statim omne quod habet: sed per partes operatur, & ideo effectus causæ efficientis vocatur participatio, idest partem capiens à causa; at vero causa formalis constituit suum effectum secundum omne quod habet, quia non operatur extra se, sed causat dando se totam ipsam; unde statim tribuit omne quod habet, & non remanet capacitas ad aliud tribuendum, cum in suo esse quod tribuit non sit aliud, & aliud esse quod possit successive tribuere, sed paternitas primâ ita constituit, ut tribuat totum suum esse patri, & exhauriatur illa concessione, & tributione capacitas tota illius, ita ut si tunc aliquid non tribuit, est quia non potest, non quia reservat, sed dum non est genitus secundus filius non constituit formaliter hominem patrem illius, quia in primâ constitutione exhausta est tota capacitas illius: ergo dum actus est secundus filius non potest constituere in ordine ad eum: ergo quando generatur secundus, non respicit illum: ergo alia relatio est ex vi cuius constituitur generans respiciens illum, & non ex vi primæ.

Confirmatur tertio ex Scoto, quando aliquid per aliquam formam est vltimate tale, eadem forma in eo existente semper est tale cum teste Phi-

losopho idem manens idem semper sit natum facere idem, ut quia manus est calida vltimate per calorem calore existente in manu semper est calida, quia ubi est causa formalis, ibi necessario est effectus formalis: sed relatio est forma, quæ subiectum illam habens est vltimate relatum ad aliud: ergo non potest manere eadem paternitas destructo illo filio, ad quem subiectum ordinabat, atque adeo cum destructo secundo filio, destruitur hoc quod est esse ad illum, destruitur etiam illa paternitas, à qua denominabatur, & constituebatur patet vltimate, respectu illius, ac antea cum existeret imo posset manere paternitas eadem nullo filio manente; unde effectus formalis ad aliud maneret sine alio, quod est summum absurdum; nam cum relatio sit forma, quæ vltimate subiectum constituit in esse actu relati ad terminum, ideo effectus formalis relationis ab illa inseparabilis in actuali exercitio referendi consistit, atque adeo actualem terminationem importat, cum enim relatio sit essentialiter actualis respectus, seu referentia subiecti ad terminum non potest intelligi in subiecto, quin actualiter sit referens, & sic exercitium relationis est inseparabile ab illa; unde totum suum exercitium secum simul importat ut vnio, ubi actio, & duratio: ergo si datur paternitas, cuius exercitium est aliquando respicere primum, & secundum, nam per vos de novo genito secundo filio, respicitur à primâ paternitate semper illum ut quo respiciet, unde semper ac datur in generante constituet illum, ut respicientem actu, ut quod; unde antequam generetur secundus filius, respiciet actu illum pater: ergo antequam generet secundum filium pater est actu pater illius, quia actu respicit illum per paternitatem. Hæc autem omnia sunt summa absurda: ergo eodem modo est absurdum dictum adversariorum.

SVBSECTIO IV.

Tertium argumentum ponitur.

Tertio principaliter probatur, relatio multiplicatur ad multiplicationem terminorum adæquatorum; sed quibilibet filius est adæquatus terminus relationis paternitatis: ergo. Maior est evidens, quia sicut se habet potentia respectu obiecti adæquati, ita se habet relatio respectu termini adæquati; sed potentia multiplicatur si non ad multiplicationem obiectorum inadæquatorum, certe quidem ad multiplicationem obiectorum adæquatorum, ut sunt visibile, amabile: ergo licet relatio non multiplicaretur ad multiplicationem terminorum inadæquatorum, multiplicationem terminorum adæquatorum, & ratio evidens est, quia si terminus est adæquatus, æquat capacitatem, & implet terminationem, exhauritque totam spheram, & ordinationem relationis, ita ut tota satiatur terminatione ad illud obiectum, ita ut nec terminus possit terminare aliam relationem, nec relatio possit simul alium terminum respicere, nam si posset, superaret sua referentia illum terminum; unde talis terminus esset adæquatus, ut supponitur ab adversariis, & non esset adæquatus, quia superatur, & exceditur à respicientia illius, sicut ideo homo non est adæquatus obiectum intellectus, quia superat intellectus sua tendentia hominem, nam ultra hominem extenditur ad Angelum.

FFFFF 3 gelum;